WIR FÖRDERN ZUSAMMENHALT
VI STØTTER SAMHØRIGHED

Interreg-projektet "ATHENA" udvikler innovative værktøjer til patientkommunikationen

Omkring 150 studerende og elever deltog i workshoppen på Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig for at afprøve design-prototyper af innovative undervisningsmaterialer. Billede: Nils Baum

Interreg-projektet "ATHENA" ønsker at give unge under uddannelse inden for sundheds- og socialområdet adgang til innovativt didaktisk undervisningsmateriale med henblik på en vellykket patientkommunikation. På en workshop afprøvede 150 studerende og elever i den forbindelse design-prototyper udviklet af studerende fra Syddansk Universitet inden for fagområdet IT-produktdesign. Resultaterne herfra skal være med til at bane nye uddannelsesveje.

Af Nils Baum **Maj 2024**

Vi befinder os på Norderstraße i Flensborg. Det er onsdag. Klokken er lidt i ti, og det regner. Løbende dukker der nye mindre grupper op, som forsvinder ind bag dørene til Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Inde på biblioteket bliver menneskemængden stadig større, indtil Henry Larsen klapper i hænderne og hilser på de unge mennesker med et "God morgen og velkommen til".

Henry Larsen er lektor ved Syddansk Universitet (SDU) og underviser blandt andet de studerende i innovations- og produktdesign. Her er der dog ikke tale om design af møbler eller andre designobjekter, men derimod om design af undervisningsmateriale. Han er én af projektpartnerne i Interreg-projektet "ATHENA", der har til formål at styrke kvaliteten af uddannelserne inden for sundheds- og socialområdet. Sammen med projektlederne Felix Prell og Julia

Lyhs fra Universitätsklinikum Schleswig-Holstein i Kiel står han nu ansigt til ansigt med omkring 150 studerende og elever fra Danmark og Tyskland, der har taget turen til Flensburg for at deltage i dagens workshop.

Design-prototyper afprøves af unge under uddannelse

De unge har valgt en uddannelse inden for sundheds- og socialområdet og uddanner sig til sundheds- og plejepersonale, social- og sundhedsassistenter eller jordemødre. Dertil kommer 24 af Henry Larsens studerende inden for IT-produktdesign, som sammen med Felix Prell og Julia Lyhs bliver introduceret for dagens workshopprogram. Målet med dagen er, at workshopdeltagerne skal afprøve de design-prototyper, som de studerende fra SDU har udviklet.

De 150 studerende og elever deles til dette formål op i mindre grupper. I løbet af formiddagen skal hver gruppe besøge en række teststationer, som hver især betjenes af én af Henry Larsens studerende, der forklarer designkonceptet bag det innovative undervisningsmateriale. Efterfølgende er det meningen, at workshopdeltagerne skal diskutere, hvordan materialet vil kunne indgå i social- og sundhedsuddannelserne. "ATHENA"-projektet vil på den måde finde nye metoder til udvikling af innovative didaktiske tilgange til kommunikationsundervisningen til brug på uddannelser og videreuddannelser inden for social- og sundhedsvæsenet i fremtiden og til sikring af en tidssvarende formidling af undervisningsstof.

ATHENA

Akronymet "ATHENA" står for "Applied Training in Healthcare Education for commuNication Advancement", på dansk noget i retning af: "Anvendt træning i sundhedsuddannelser til fremme af kommunikationen".

Felix Prell og Julia Lyhs er projektledere på "ATHENA"-projektet. Billede: Nils Baum

"Vi har mødt en del elever og studerende inden for plejefagene og har konstateret, at der var et forbedringspotentiale."

Julia Lyhs, projektleder

Teori på en mere praktisk måde

Felix Prell og Julia Lyhs har gennem tidligere projekter inden for patientkommunikation og patient-empowerment beskæftiget sig med spørgsmålet om, hvilke undervisningsmaterialer, der kan bruges til at styrke uddannelserne inden for plejefagene. "Vi har mødt en del elever og studerende inden for plejefagene og har konstateret, at der var et forbedringspotentiale, hvad angår kommunikationsundervisningen på skolerne og universiteterne både på dansk og tysk side. Der mangler en praktisk vinkel på den teoretiske undervisning. Det er afgørende, at materialet og medierne til kommunikationsundervisningen tilpasses forventningerne og behovene hos nutidens generation af elever og studerende", forklarer Jylia Lyhs.

Patient-empowerment handler om at styrke patienterne ved ek-

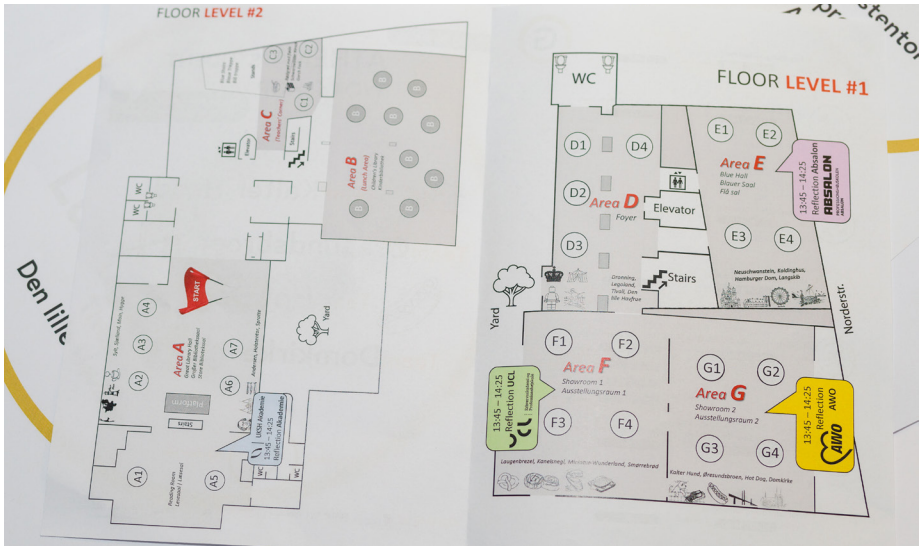

Oversigt over de enkelte teststationer. Billede: Nils Baum

De studerende og eleverne diskuterer i små grupper, hvilke kommunikationsmidler der er særligt velegnede til en patientdialog i øjenhøjde. Billede: Nils Baum

sempelvis at man i øjenhøjde kommunikerer medicinsk information eller oplysninger om behandling og terapimuligheder på et simpelt sprog suppleret med billeder og grafik. Erfaringer viser, at det bliver stadig vanskeligere at ændre kommunikationsadfærden, jo længere en person har arbejdet inden for sit fag. "ATHENA"-projektet arbejder derfor med en tidlig tilgang, således at kommunikationsundervisningen allerede moderniseres på uddannelsestrinnet. På den måde opnår de unge en bevidsthed om, hvor stor en rolle patientkommunikationen kommer til at spille.

Kommunikationsværktøjer som mangelvare

Potentialet er der – både på dansk og tysk side – mener Felix Prell og Julia Lyhs. "Vi har fået øjnene op for, at vi med fordel kan kopiere det ene og andet fra vores danske kollegaer. Her får plejepersonalet tildelt et større ansvarsområde. Sådan er det ikke på tysk side, hvor der stadig eksisterer et klart afgrænset hierarki mellem medicinsk personale og plejepersonale. Her ville man allerede kunne gå ind og støtte på uddannelsestrinnet for at styrke og forberede eleverne, så de kan føle sig sikre i deres rolle, når de senere skifter til praktikdelen og her konfronteres med en plejehverdag i høj fart, hvor de står over for læger, der kommer med deres ønsker til dem, kollegaer, der allerede er færdiguddannede, og eksaminerede plejemedarbejdere. Her er det vigtigt, at den enkelte har selvtillid og føler sig sikker", siger Julia Lyhs.

Hendes kollega Felix Prell supplerer: "Igen og igen har vi fra alle sider hørt, at kommunikationen kan være et problem. Enten fordi lægen ikke lytter til patienten, eller fordi plejepersonalet ikke lytter til patienten, eller fordi kommunikationen mellem læge og plejepersonale ikke fungerer godt i teamet. Der er altså tale om en kommunikation i alle retninger, der til tider lider under hverdagens stress og jag og også under forskellige fagspecifikke opfattelser."

Kommunikationsundervisningen er godt nok allerede en fast del af den teoretiske del, men der mang-

Følgende aktører deltager i "ATHENA"-projektet

Leadpartner: Universitätsklinikum Schleswig-Holstein (UKSH)

Danske projektpartnere:

- *SDU, Institut for Entrepreneurskab og Relationsledelse*
- *University College Syd*
- *University College Lillebælt*
- *Professionshøjskolen Absalon*

Tyske projektpartnere:

- *AWO - Arbeiterwohlfahrt Landesverband Schleswig-Holstein e.V. Bildungscampus*
- *UKSH Akademie gemeinnützige GmbH*

Studerende fra SDU har udviklet design-prototyper såsom terninger i forskellige farver, der afprøves af de unge. Billede: Nils Baum

ler værktøjer til at få de studerende og eleverne hevet væk fra bogen. Efter "ATHENA"-projektets afslutning skal der således være blevet udviklet værktøjer i fysisk og digital form til brug i den teoretiske del af uddannelsen.

Spillekort, terninger, tårne

Og det er lige præcis det, det nu drejer sig om: I løbet af formiddagen besøger de unge mennesker fra University College Syd i Esbjerg og Aabenraa, University College Lillebælt i Vejle, Professionshøjskolen Absalon i Roskilde, AWO Bildungscampus i Preetz og UKSH Akademie i Kiel og Lübeck i mindre grupper de forskellige borde, hvor de studerende fra SDU har opstillet deres kommunikationsværktøjer som prototyper. Her får de en beskrivelse af prototyperne og afprøver dem også.

De studerende fra SDU havde en uge til at udvikle deres prototyper til dagens workshop. De blev til dette formål sendt ud til projektpartnernes uddannelsesinstitutioner for at lære mere om udfordringerne på stedet: Hvor er der et forbedringsbehov? Hvor er der uddannelsesmæssige problemer med kommunikationen? Dette brugte de studerende som grundlag for udviklingen af deres prototyper.

Dan Mutu er en af de innovationsstuderende fra SDU. Han har udviklet en række spillekort til workshoppen. Hvert kort viser et billede af en konkret situation på et sygehus. På et af kortene ses en læge, der råber ad en anden person. Et andet billede viser et behandlingsrum og opfordrer til at handle på en måde, der er tilpasset omstændighederne. Det er nu testpersonernes opgave at tale om situationen og komme med løsningsforslag. Målet er at simulere tværfaglige konflikter og konflikter inden for et team på en legende måde for efterfølgende i fællesskab i gruppen at reflektere og få idéer til, hvordan man skal agere i en sådan situation eller helt kan forhindre den. Testpersonerne indtager herved rollen som eksperter for den praktiske uddannelse og kan på den måde komme med værdifulde tilbagemeldinger til de studerende fra SDU: Hvilke værktøjer fungerer og ville kunne give mening i en undervisningskontekst? Dan Mutu noterer flittigt, så han på et senere tidspunkt kan videreudvikle og optimere sine spillekort.

"Igen og igen har vi fra alle sider hørt, at kommunikationen kan være et problem. Enten fordi lægen ikke lytter til patienten, eller fordi plejepersonalet ikke lytter til patienten, eller fordi kommunikationen mellem læge og plejepersonale ikke fungerer godt i teamet. "

Felix Prell, projektleder

På et andet bord ligger en hel række blå, gule og røde terninger, som testpersonerne kan skrive begreber på. Et andet sted er der på et bord stablet en slags tårn med påsatte kort, hvor der er skrevet begreber som "familie", "socialt liv" eller "kollegaer". Disse skal tilskynde testpersonerne til diskussion og refleksion.

Dansk-tyske testgrupper

"Ved en af prototyperne er målet at skabe en patientprofil. For eksempel en person med et misbrug, der er hjemløs. Hvilke spørgsmål ville fungere bedst til en sådan person? Det giver de studerende og eleverne mulighed for at reflektere over det. Herefter kan vi også knytte visse karakteregenskaber til den fiktive patient. For eksempel at han vil have en skeptisk tilgang til de oplysninger, han får. Og hvordan håndterer man dette? Vi giver på den måde mulighed for at gennemspille forskellige scenarier", fortæller Henry Larsen fra SDU.

De 26 grupper består af henholdsvis 4-6 personer og er sammensat på en måde, så den enkelte gruppe består af social- og sundhedsassistenter, sundheds- og plejepersonale, af danskere og tyskere. Efter prototypetesten står den på gruppearbejde og efterfølgende et

Dan Mutu (i midten) læser innovations- og produktdesign ved Syddansk Universitet. Han har taget spillekort med til workshoppen, som han selv har udviklet. Billede: Nils Baum

De spillekort, som Dan Mutu har udviklet, simulerer forskellige situationer i løbet af en arbejdsdag. Billede: Nils Baum

"Ved en af prototyperne er målet at skabe en patientprofil. Vi giver på den måde mulighed for at gennemspille forskellige scenarier."

Henry Larsen, lektor

"fremtidsværksted", hvor deltagerne skal komme med deres bud på, hvordan kommunikationsundervisningen anno 2026 ser ud. De forskellige uddannelsesinstitutioner kommer efter workshoppen til at arbejde videre med de værktøjer, der er interessante og hensigtsmæssige for dem, og afprøve dem i dybden i en anden testfase i undervisningen. "Vi har et mål om, at nogle af de kommunikationsværktøjer, der har fået virkelig god respons og fungerer godt, i sidste ende videreudvikles, så vi står med nogle færdige værktøjer i hænderne, der er klar til at blive taget i brug. Vi kommer til at producere disse og distribuere dem ud til de enkelte uddannelsesinstitutioner, således at de vil kunne blive taget i brug her i fremtiden", forklarer Felix Prell.

Ønske om flere workshops

Workshoppen er den første af sin art i dette størrelsesformat. Felix Prell og Julia Lyhs har et ønske om at afholde mange flere tværfaglige dansk-tyske workshops i et mindre format i løbet af projektets løbetid. De studerende og eleverne skal her afprøve andre muligheder for en bedre patientkommunikation på reelle patienter under tilsyn af plejepersonale, der har videreuddannet sig til mentorer og således fungerer som praktikvejledere.

Når alt kommer til alt, er god patientkommunikation alfa og omega for en god behandling. Med "ATEHNA"-projektet kan Interreg Deutschland-Danmark være med til at sikre, at kommende generationer af tyske og danske elever og studerende inden for sundheds- og socialområdet bliver endnu bedre forberedt på de aktuelle udfordringer i deres fremtidige karriere.

Du kan følge projektet på Interregs hjemmeside **interreg-de-dk.eu/dk/**

Finansieringsbeløb: 2.041.568 €

Varighed: 01.01.2023-31.12.2025

ATHENA
empowering communication

Henry Larsen er lektor ved Syddansk Universitet og underviser bl.a. de studerende i innovations- og produktdesign. Billede: Nils Baum

"ATHENA" har fokus på innovative didaktiske undervisningsmaterialer. Billede: Nils Baum